

Betænkning

over forslag til lov om ændringer i lov nr. 131 af 17. april 1916 om lodsvæsenet med senere ændringer.

(Afgivet af udvalget den 21. maj 1954).

Udvalget har afholdt 7 møder og herunder haft samråd med forsvarsministeren og modtaget deputationer fra Hals lodseri og Dansk Lodsförening.

Fra Dansk Lodsförening, Hals lodseri og Københavns lodseri har udvalget modtaget skriftlige henvendelser.

Endvidere har udvalget fra forsvarsministeren modtaget skriftlig besvarelse på en række stillede spørgsmål. Ministerens svarskrivelser optrykkes som bilag til betænkningen.

Ændringsforslag.

Af forsvarsministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 1.

1) I den foreslåede affattelse af lovens § 45, ændret til § 46, ændres i stk. 5 ordene

„, hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel“ til: „eller hæfte“.

2) I den foreslåede affattelse af lovens § 52, ændret til § 56, ændres i stk. 1 ordene „to repræsentanter for lodserierne“ til: „tre repræsentanter for lodserierne“.

3) Den foreslåede ændring af lovens § 57 affattes således:

„Til § 57.

Paragraffen ændres til § 60.

I stk. 1 udgår „med undtagelse af de sager, der anlægges i henhold til § 55, 2det stykke, hvilke behandles som justitssager.“

I stk. 2 ændres „45“ til: „46“.

Til § 3.

4) Som nyt stk. 3 indsættes: „Denne lov optages til revision i folketingsåret 1957—58.“

Baagø-Hansen. Jens Chr. Christensen. Damsgaard. Fanger. Boye Hansen.

Poul Hansen (Svendborg). Lund Jensen, Peter Jørgensen. Conrad Kofod.

næstformand.

Johs. E. Larsen. M. Larsen. Mørk, Peter Nielsen. Paabøl.

formand og ordfører.

Rager. Carsten Raft. Østergaard.

Bilag I.

Forsvarsministeriet.

København, den 28. april 1954.

Under henvisning til det ærede udvalgs skrivelse af 9. ds. vedrørende forslag til lov om ændringer i lov nr. 131 af 17. april 1916 om lodsvæsenet med senere ændringer skal jeg herved til besvarelse af de af udvalget stillede spørgsmål oplyse følgende:

1. *Angående indtægtsregulering:*

Hvor store indtægter ville reguleringsfonden have fået af henholdsvis indtægtsafgift og $\frac{2}{3}$ bruttoindtægt fra de mindste lodserier for årene 1946, 1948, 1950 og 1953?

De omhandlede indtægter har i de nævnte år andraget følgende beløb:

	A.	B.
1946.....	31 200 kr.	39 500 kr.
1948.....	31 800 -	45 000 -
1950.....	60 300 -	64 000 -
1953.....	130 000 -	76 000 -

A = anslået afgift til lodsreguleringsfonden fra lodserier, hvis gennemsnitlige bruttolodsfortjeneste overstiger 9 000 kr. pr. lods pr. kvartal.

B = anslået afgift til lodsreguleringsfonden fra de 10 mindste lodserier. Afgiften omfatter $\frac{2}{3}$ af bruttoindtægten og af indtægter fra andre hverv.

2. *Angående pensionsordningen:*

Hvor stort beløb udgjorde årlige procenttillæg til grundpensionerne for årene 1946, 1948, 1950 og 1953?

I de nævnte år har dyrtidstillægget til „Den fælles lodspensionskasse“s pensionister andraget følgende beløb:

1946

1. januar—31. marts	20 pct. max. 500 kr. min. 200 kr.	} 42 501,10 kr.
1. april—31. december	40 pct. max. 1 200 kr. min. 600 kr.	

1948

1. januar—31. marts	40 pct. max. 1 200 kr. min. 600 kr.	} 102 014,50 kr.
1. april—31. december	45 pct. max. 1 350 kr. min. 675 kr.	

1950

1. januar—31. marts	45 pct. max. 1 350 kr. min. 675 kr.	} 110 209,45 kr.
1. april—31. december	50 pct. max. 1 500 kr. min. 750 kr.	

1953

1. januar—31. marts	75 pct. max. 2 250 kr. min. 1 125 kr.	} 186 392,28 kr.
1. april—30. september	80 pct. max. 2 400 kr. min. 1 200 kr.	
1. oktober—31. december	75 pct. max. 2 250 kr. min. 1 125 kr.	

3. *Angående lodsrådet:*

Hvorledes påtænkes lodsrådsmedlemmerne ansat og aflønnet?

Som det fremgår af den ændrede affattelse til § 52, foreslås lodsrådet sammensat af følgende repræsentanter:

- 2 for forsvarsministeriet,
- 1 for ministeriet for handel, industri og søfart,
- 2 for lodserierne og
- 2 for søfartsrådet.

Medlemmerne af rådet vil blive udnævnt af forsvarsministeriet efter indstilling af de pågældende myndigheder, for lodseriernes vedkommende af bestyrelsen for „Dansk Lodsforening“.

Lodsrådets medlemmer vil indtil videre blive vederlagt i overensstemmelse med reg-

lerne i tjenestemandslovens § 972, stk. 1 (mødediæter m. v.).

Såfremt arbejdet for medlemmerne senere måtte vise sig at blive af større omfang, vil man tage spørgsmålet om et forslag til en honorarordning op til overvejelse.

Rasmus Hansen.

Til folketingets udvalg angående forslag til lov om ændringer i lov nr. 131 af 17. april 1916 om lodsvæsenet med senere ændringer.

Bilag 2.

Forsvarsministeriet.

København, den 30. april 1954.

Under henvisning til det ærede udvalgs skrivelse af 21. ds. vedrørende forslag til lov om ændringer i lov nr. 131 af 17. april 1916 om lodsvæsenet med senere ændringer skal jeg herved til besvarelse af de udvalget stillede spørgsmål oplyse følgende:

1. *Vil der være noget til hinder for at indføre tvangslodsnning (kystlodsnning) for udenlandske skibe (eventuelt for skibe af en vis størrelse), der skal passere danske gennemsejlingsfarvande?*

I henhold til traktat om afløsning af sund- og bælttolden af 14. marts 1857 har Danmark forpligtet sig til ikke at pålægge skibe lodstvang i danske gennemsejlingsfarvande, ligesom man er indgået på, at der skal gælde samme lodstakst for danske og udenlandske skibe.

2. *Er der juridisk samme muligheder til stede for at komme smuglodsnning til livs med det nye lovforslags ophøjelse til lov som under den hidtidige lovgivning på dette område?*

De nugældende regler om smuglodsnning indeholdes i lodslovens § 12, stk. 1, 2. punktum, samt følgende stykker, der ikke ændres ved det fremsatte lovforslag.

3. *Hvilke hindringer vil der være for at gennemføre en eventuel indtægtsregulering af lodsernes indkomster ved at benytte lodseriernes nettoindtægter som grundlag for reguleringen — eventuelt med en vis begrænsning af driftsudgifterne — i stedet for som foreslået bruttolodsførtjenesten?*

Foruden lodspengene har en del lodserier forskellige ekstrairntægter ved bugsering, trosseføring, passagertransport, eftersøgningsarbejder, bjergning o. s. v., hvortil samme fartøj og mandskab benyttes som ved lodsarbejdet. Det vil være vanskeligt at sortere de hermed forbundne udgifter fra

udgifterne ved den egentlige lodstjeneste, og det vil i givet fald fordrer et omfattende og bekosteligt kontrolapparat, ligesom det iøvrigt vil fordrer et omfattende administrationsarbejde at kontrolere de øvrige fradragsberettigede lodsudgifter.

Under hensyn hertil har man ved den foreslåede indtægtsregulering benyttet samme fremgangsmåde, som hidtil har været anvendt ved fastsættelsen af bidragene til den fælles lodspensionskasse, nemlig at beregne nettolodsindtægten som værende $\frac{2}{3}$ af den egentlige bruttolodsindtægt.

4. *Hvilke grunde kan der føres for at mod-sætte sig lodsernes ønske om at overflytte lodsvæsenet fra forsvarsministeriet til handelsministeriet?*

Når såvel lodsvæsenet som fyr- og vagervæsenet og søkortarkivet fra gammel tid har henhørt under det samme ministerium, tidligere marineministeriet, nu forsvarsministeriet, og når redningsvæsenet, der tidligere henhørte under landbrugsministeriet, siden 1906 også har været henlagt under marineministeriet, nu forsvarsministeriet, må det ses som et udtryk for ønsket om, at alle institutioner, der er beskæftiget med tilsynet med de danske farvande, koordineres under et enkelt ministerium.

At søkortarkivet må henhøre under forsvarsministeriet, følger allerede deraf, at søopmålingen foregår med søværnets materiel. Direktør og afdelingsledere må være uddannede søopmålere. Hertil kommer, at søopmålingen såvel som landopmålingen er af militær interesse.

I nøje forbindelse med søkortarkivets arbejde står imidlertid fyr- og vagervæsenet, hvis praktiske arbejde i og ved farvandene giver sig udtryk i søkortarkivets publikationer, ligesom arbejdernes iværksættelse

ofte sker efter forudgående forhandling med søkortarkivet. Hertil kommer, at fyr- og vagervæsenets arbejde såvel i fredstid som under krigsforhold er af væsentlig interesse for den militære virksomhed og forberedelse til søs.

Begge de her nævnte institutioner har imidlertid et meget intimt dagligt samarbejde med lodsvæsenet. Udlægning og ændring af afmærkning drøftes med lodsdirektoratet, og en stor del af tilsynet med vagerafmærkning er i henhold til § 44 i lodsloven overladt til de lokale lodserier.

Under krigsforhold må dette samarbejde mellem institutionerne udvides betydeligt, og hertil kommer, at lodserne under disse forhold vil komme til at deltage i den militære sikkerheds- og efterretningstjeneste til søs, bl. a. ved lodsninger ved mine-spærringer og i tvangsruiter.

Bestemmelsen i § 29 i lov nr. 279 af 18. juni 1951, hvorefter forsvarsministeren under ekstraordinære forhold kan overdrage overledelsen af fyr- og vagervæsenet, lodsvæsenet og søkortarkivet til søværnskommandoen eller anden militær kommandoinstans, må ses som et udtryk for disse institutioners indbyrdes samhørighed og deres fælles opgaver med søværnet.

5. *Hvilke økonomiske konsekvenser ville det få at ansætte lønnen for de lavest lønnede lodser på linie med f. eks. styrmændene på statsbanernes skibe?*

Efter lovforslaget skal der tillægges en lods under reguleringsfonden 8 496 kr. årlig (svarende til pristal 376), hvortil kommer andelen af de indsejlede lodspenge. Tilsammen vil disse beløb i almindelighed ikke komme under 12 000 kr. årlig.

En styrmand i DSB på laveste løn (grundløn 3 180 kr.) uden alderstillæg og uden stedtillæg lønnes årlig (svarende til samme pristal) med 9 824 kr., hvoraf 213 kr. skal svares i pensionsbidrag, således at den kontante løn bliver 9 611 kr.

I praksis vil en lods således ikke få mindre i indtægt end en nyansat styrmand i DSB. Ældre styrmænd kan under visse forhold opnå ca. 14 000 kr. årlig. Såfremt lodsens indtægt skal reguleres op til dette beløb for de ca. 10 lodser, der foreløbig vil omfattes af ordningen, vil der herved påføres reguleringsfonden en årlig merudgift på ca.

20 000 kr. Da en højere minimumsløn antagelig vil få endnu flere lodser til at søge optagelse i reguleringsfonden, vil dette beløb dog næppe være tilstrækkeligt.

6. *Vil det påtænkte lodsråd også få adgang til at udtale sig om pensionsspørgsmål? Eller vil der blive dannet en bestyrelse for lodsernes pensionskasse, og i så fald, hvorledes vil denne blive sammensat?*

Det påtænkte lodsråd skal ikke beskæftige sig med pensionsspørgsmål, da den fælles lodspensionskasse ifølge vedtægt, som sættes i kraft samtidig med lodsloven, skal administreres af en bestyrelse på 5 medlemmer, der beskikkes af ministeren.

Det ene af bestyrelsens medlemmer beskikkes efter forudgående forhandling med finansministeriet. 2 medlemmer (1 tjenstgørende lods og 1 pensionist) beskikkes for et tidsrum af 5 år ad gangen efter indstilling af pensionskassens medlemmer, jfr. iøvrigt betænkningen vedrørende lodsernes pensionsordning, side 22—23.

7. *Hvor stort bliver pensionsbeløbet med alle tillæg efter lovforslaget for de lodser, hvis pensionsret er blevet aktuel før 1. april 1952? Og for lodser, hvis pensionsret er blevet aktuel efter denne dato?*

Det årlige pensionsbeløb med alle tillæg vil for de lodser, hvis pensionsret er blevet aktuel før 1. april 1952, efter forslaget for tiden udgøre følgende beløb (for maksimumspension):

Grundpension	4 800 kr.
Pensionskassetillæg (50 pct.) . . .	2 400 -
Dyrtidstillæg (80 pct. af 3 000 kr.)	2 400 -
Ialt	<u>9 600 kr.</u>

og efter forslaget for lodser, hvis pensionsret er blevet aktuel efter denne dato:

Grundpension	5 040 kr.
Pensionskassetillæg (50 pct.) . . .	2 520 -
Dyrtidstillæg (80 pct. af 3 000 kr.)	2 400 -
Ialt	<u>9 960 kr.</u>

8. *Findes der i Norge og Sverige en lovgivning om indtægtsregulering for lodsernes vedkommende på linie med den i lovforslaget foreslåede, og hvorledes har denne virket såvel med hensyn til lodstjenestens udførelse som med*

hensyn til de økonomiske konsekvenser for lodserne selv og for staten?

I Sverige er lodsvæsenet i særlig grad baseret på statsdrift, idet såvel lodser som bådmandskab er tjenestemænd, der aflønnes som sådanne.

De indsejlede lodspenge indgår i statskassen, der udreder lønninger samt udgifter til fartøjshold og andre driftsudgifter, for de fleste udgifters vedkommende efter regning.

Foruden den faste løn erholder lodserne visse sportler for de udførte lodsninger.

Den norske ordning svarer nærligt til den svenske ordning.

I begge lande ligger lodsernes gennemsnitsindtægter på beløb omkring 20 000 kr.

Da staten i disse lande som nævnt afholder samtlige driftsudgifter efter regning, har dette medført et stort kontrolapparat med deraf følgende betydelige udgifter. For at dække disse udgifter har det derfor været nødvendigt at sætte taksterne væsentlig højere end de tilsvarende danske takster, hvilket har været muligt, da både Norge og Sverige har lodstvang.

Efter foreliggende oplysninger har ordningerne bortset fra visse uoverensstemmelser i forbindelse med driftsudgifterne virket tilfredsstillende. Medvirkende hertil er, at

de øgede udgifter som nævnt har kunnet dækkes ved forhøjelse af taksterne.

9. *Hvis lovforslaget gennemføres i den forelagte skikkelse med hensyn til indtægtsregulering og pensionering imod en betydelig del af lodsernes ønske og forslag, vil disse så ad juridisk vej kunne forvente at få ret til at stille sig udenfor regulering og pensionsordning?*

Som det fremgår af lodslovudvalgets betænkning pag. 12, har den omstændighed, at lodstaksterne udgør et enhedssystem, medført, at visse lodserier har haft utilsigtet store indtægter.

I stedet for at modvirke dette forhold ved at bryde lodstaksternes enhed er der stillet forslag om indførelse af den omhandlede afgift.

Da dette forslag har karakter af en almindelig regulering af lodsvæsenets forhold, vil den enkelte lods efter forsvarsministeriets formening ikke kunne kræve sig stillet udenfor indtægtsreguleringen.

For pensionsordningens vedkommende gælder, at samtlige lodser med undtagelse af lodserne ved Københavns lodseri er forpligtede til at være medlemmer af „Den fælles lodspensionskasse“, jfr. lodslovens § 46.

Rasmus Hansen.

Til folketingets udvalg angående forslag til lov om ændringer i lov nr. 131 af 17. april 1916 om lodsvæsenet med senere ændringer.